

Jednání člověka

Budeme raději mluvit o „jednání člověka“ než o „lidském jednání“, protože „lidskost“ (event. „nelidskost“ či „protílidskost“) je charakterem člověka, nikoli charakterem jednání, které by bylo možno posuzovat bez ohledu na to, že to je vždy jednání určitého, konkrétního člověka. Samo jednání můžeme popisovat a analyzovat z pozice vnějšího pozorovatele, zatímco člověka musíme chápat jako toho, *kdo* jednal a jedná – a *kdo* je tedy odpovědný za to jednání. A tento člověk je jakožto subjekt neredukovatelný na vnější, předmětné rysy, jak tomu naopak je při popisu, rozboru a hodnocení „jednání“, při nichž porozumění člověku jakožto na objekt neredukovatelnému subjektu necháváme stranou svého zájmu. S tím úzce souvisí skutečnost, že každý pokud o objasnění povahy určitého jednání ze situace, tj. z okolností, zůstává jen u pouhé části, stránky, jen u několika rysů onoho jednání, ale nikdy se nedobírá jeho pravého smyslu, k němuž náleží ohled a posouzení toho, co ze situace a z okolností nevyplývá, co v nich nebylo dáno ani obsaženo. Jednání je sice vždy reakcí na situaci a na okolnosti, ale vždycky také individuální odpovědí na nepředmětné aspekty situace, jimiž jsou ony „výzvy“, apelující na člověka jako na subjekt (který právě proto nemůže být redukován na pouhý objekt).

(Písek, 111027-1.)